

Dosarul nr.3ra-619/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: L.Holevițcaia)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A.Minciuna, I.Muruianu, E.Palanciuc)

ÎNCHEIERE

26 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Vladimir Mihai împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil, împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, împotriva hotărârii din 21 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă :

La data de 20 mai 2019, Vladimir Mihai a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru și Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil și obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil.

În motivarea acțiunii reclamantul Vladimir Mihai a indicat, că fiind înrolat în rândurile Armatei Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste, în timpul serviciului militar, a participat la acțiunile de luptă din Afganistan, fiind decorat la 05 noiembrie 1982, pentru merite deosebite, cu distincția fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, Ordinul „Steaua Roșie”, pentru care neîntemeiat i se achită o alocație lunară doar în mărime de 100 de lei, ceea ce contravine legislației în acest domeniu.

Reclamantul a menționat, că la data de 02 aprilie 2019, s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru cu cerere prealabilă, prin care a solicitat recalcularea mărimii acestei alocații și stabilirea în suma convenită de 500 lei, lunar.

Reclamantul a relatat, că prin răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru din 22 aprilie 2019, cererea i-a fost respinsă pe motiv că, art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea

cu privire la veterani prevede stabilirea alocației nominale în cuantum de 500 lei lunar, doar persoanelor decorate cu distincțiile „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” și „Slava Muncii” de clasele I, II, III și persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste.

De asemenea, reclamantul Vladimir Mihai a relevat, că în aceeași zi s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale, unde i s-a comunicat, că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru corect i-a respins cererea prealabilă.

Reclamantul a susținut că refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru este neîntemeiat, deoarece, conform Hotărârii Parlamentului nr. 533-XII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova, decorate cu distincții de Stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, distincția de stat ordinul „Steaua Roșie”, este echivalentă după importanță cu distincția de stat a Republicii Moldova, ordinul „Ștefan cel Mare”, pentru care lunar se achită o alocație în mărime de 500 de lei.

A afirmat că, conform pct. 2 lit. b) din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1413 din 27 noiembrie 2003, s-a determinat, că persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, echivalente cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova, potrivit Hotărârii Parlamentului nr. 533 din 13 iulie 1995, beneficiază de alocațiile de stat corespunzătoare.

Reclamantul Vladimir Mihai a solicitat anularea răspunsului nr. 4057 din 18 aprilie 2019, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să dispună alocarea și achitarea plății lunare în sumă de 500 de lei cu titlu de alocație nominală pentru ordinul „Steaua Roșie”, începând cu data de 02 aprilie 2019.

Prin hotărârea din 21 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost anulat actul administrativ individual nr.4057 din 18 aprilie 2019 și Casa Națională de Asigurări Sociale a fost obligată să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să dispună alocarea și achitarea lui Vladimir Mihai a plății lunare în sumă de 500 de lei, cu titlu de alocație nominală pentru Ordinul „Steaua Roșie”, începând cu data de 02 aprilie 2019 (f.d.48-53).

La data de 22 ianuarie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 21 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată (f.d.47).

Ulterior, la data de 04 martie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d.60-61).

Hotărârea motivată din 21 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost notificată Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 13 februarie 2020, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate anexat la materialele cauzei (f.d. 55).

Astfel, instanța de apel corect a considerat ca fiind depus în termen apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 21 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Prin decizia din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 21 ianuarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.88-96).

Pentru a pronunța această decizie, Curtea de Apel Chișinău a reiterat prevederile pct. 2 alin. (1) lit. b) al Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a alocațiilor

de stat pentru merite deosebite față de stat, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.1413 din 27 noiembrie 2003 cu privire la alocațiile de stat pentru merite deosebite față de stat, care stabilește că, au dreptul la alocație nominală beneficiarii de pensii sau alocații sociale de stat, stabilite conform legislației naționale, încadrați în una dintre următoarele categorii: persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste echivalate cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste.

Instanța de apel a specificat, că conform pct. 5 al aceluiași Regulament (în redacția la momentul depunerii cererii), alocațiile nominale se stabilesc conform prevederilor art. 21 alin. (2) literele a) și b) din Legea cu privire la veterani, iar alocațiile pentru merite deosebite – conform prevederilor art. 21 alin. (3) din Legea menționată.

În afară de aceasta, instanța de apel a invocat și art. 21 alin. (2) lit. b) din Legea nr.190 din 08 mai 2003 cu privire la veterani, conform căruia, au dreptul la alocație nominală beneficiarii de pensii, stabilite conform legislației naționale și beneficiarii de alocații sociale de stat, stabilite conform Legii nr. 499-XIV din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, încadrați în următoarele categorii: persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste echivalate cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova prin Hotărîrea Parlamentului nr.533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei U.R.S.S..

Instanța de apel a concretizat, că în conformitate cu art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea menționată, alocația nominală se stabilește în următoarele cantumuri: persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau “Slava Muncii” de clasele I, II și III, ori persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste – 500 de lei, lunar.

Totodată, instanța de apel a menționat prevederile art. 1 din Hotărârea Parlamentului cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste nr.533-XIII din 13 iulie 1995, conform căruia, cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, beneficiază de drepturile respective, prevăzute pentru cetățenii Republicii Moldova, decorați cu distincții de stat ale Republicii Moldova.

A subliniat, că corespunderea distincțiilor menționate, conform importanței lor, este prezentată în anexă. Astfel, potrivit anexei la Hotărîrea Parlamentului cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste nr.533-XIII din 13 iulie 1995, distincția de stat a fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, Ordinul „Steaua Roșie” corespunde cu distincția de stat Ordinul „Ștefan cel Mare”, respectiv, după importanța sa, distincția fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste - ordinul „Красная Звезда” (Steaua Roșie) corespunde distincției de stat a Republicii Moldova - ordinul „Ștefan cel Mare”.

Instanța de apel a conchis, că din sensul normelor legale citate supra, urmează că dreptul la alocație nominală, îl au inclusiv persoanele decorate cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, distincții care au fost echivalate cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova.

Instanța de apel a constatat că ordinul „Steaua Roșie” pe care îl deține reclamantul Vladimir Mihai, conform anexei la Hotărârea Parlamentului nr. 533-XIII din 13 iulie 1995 cu privire la drepturile cetățenilor Republicii Moldova decorați cu distincții de stat ale fostei Uniuni a Republicilor Sovietice Socialiste, se echivalează cu distincția Republicii Moldova,

ordinul „Ștefan cel Mare”. Corespunzător, prima instanță întemeiat a stabilit că, în temeiul art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 190-XV din 08 mai 2003 cu privire la veterani, Vladimir Mihai are dreptul de a beneficia de alocație nominală lunară în sumă de 500 de lei, așa cum, ordinul deținut de intimatul Vladimir Mihai, printr-o Hotărâre a Parlamentului, a fost echivalat cu distincțiile de stat ale Republicii Moldova.

Instanța de apel a afirmat, că aceste circumstanțe denotă, că soluția primei instanțe privind anularea actului administrativ individual nr. 4057 din 18 aprilie 2019 este întemeiată, fiind bazată pe interpretarea justă a cadrului normativ aplicabil speței.

De asemenea, instanța de apel a remarcat, că odată ce s-a stabilit dreptul lui Vladimir Mihai la alocație nominală lunară în sumă de 500 de lei, întemeiat prin actul judecătoresc contestat Casa Națională de Asigurări Sociale a fost obligată să emită actul administrativ individual favorabil, prin care să dispună alocarea și achitarea lui Vladimir Mihai a plății lunare în sumă de 500 de lei, cu titlu de alocație nominală pentru Ordinul „Steaua Roșie”, începând cu data de 02 aprilie 2019. Or, conform dispozițiilor art. 22 alin. (1) al Legii cu privire la veterani, care stabilește cuantumul alocațiilor de stat pentru merite deosebite față de stat, acestea sunt următoarele: persoanelor decorate cu ordinele „Ordinul Republicii”, „Ștefan cel Mare” sau „Slava Muncii” de clasele I, II și III, ori persoanelor care dețin titlul de Erou al Muncii Socialiste – 500 de lei, lunar.

La data de 03 martie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii înaintate de Vladimir Mihai (f.d.98).

Ulterior, la data de 06 mai 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea recursului (f.d. 108-113).

În susținerea recursului a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și nu au fost constatate și elucidate pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, probele fiind apreciate eronat.

Făcînd referire la art.7 alin.(1) și alin.(2) lit.f), art.14 alin.(1) lit.a), art.21, art.22 din Legea nr. 190-XV din 08 mai 2003 cu privire la veterani, recurenta a menționat că nu este temei legal de a stabili intimatului Vladimir Mihai alocația nominală în cuantum de 500 de lei, lunar, pentru Ordinul „Steaua Roșie”.

Reclamanta a invocat, că prin Hotărârea Parlamentului nr. 533-XIII din 13 iulie 1995, a fost echivalat doar ca importanță Ordinul „Steaua Roșie” cu Ordinul „Ștefan cel Mare”, însă acest fapt nicidecum nu prevede că alocația nominală pentru merite deosebite față de stat urmează a fi achitată în cuantum de 500 de lei, lunar. Or, prin hotărârea menționată, nu putea fi și nici nu a fost modificată Legea nr.190-XV din 08 mai 2003 cu privire la veterani, care expres prevede mărimea alocației nominale de stat pentru Ordinul „Steaua Roșie” în cuantum de 100 de lei, lunar.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 24 februarie 2021, fiind notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 14 aprilie 2021, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție a scrisorii recomandate, anexat la materialele cauzei (f.d.103).

Astfel, recursul depus la data de 06 mai 2021, de către Casa Națională de Asigurări Sociale, este în termen.

La data de 11 mai 2021, în adresa intimatului Vladimir Mihai a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d.118).

Prin referința depusă la data de 14 mai 2021, intimatul Vladimir Mihai a solicitat respingerea recursului, cu menținerea deciziei instanței de apel (f.d.119).

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246, alin. (1) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 Cod administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține, că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și

funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas

Victor Burduh

Nina Vascan